

הסמכת קיבוץ כיסופים להקים מתחם שישמש למגורים ולשימושים נלווים בקיבוץ כיסופים

הצעה להחלטה

מחליטים:

1. להסמיך את קיבוץ כיסופים, אגודה שיתופית, מספר תאגיד 4-000828-57 (להלן האגודה), לפי סעיף 1266(א)(3) לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, לפעול מטעם המדינה לביצוע העבודות והשימושים בהתאם לקבוע בצו התכנון והבנייה (פטור מתוכנית ומהיתר להקמת מתחם שישמש למגורים ולשימושים נלווים) (חרבות ברזל) (כיסופים) (הוראת שעה), התשפ"ה-2025 (להלן – הצו).
2. העבודות והשימושים לפי הסמכה זו יבוצעו בהתאם לקבוע בצו ובתאם לתנאי תוכנית השיקום היישובית של האגודה כפי שאושרה על ידי מנהלת תקומה וזאת בהתאם להוראות קול קורא מס' 1/2024 מיום 18 באפריל 2024 שעניינו הזמנה להגשת בקשות תמיכה לפי מבחנים לחלוקת כספי תמיכה כמענק תקומה מתווה מנהלת תקומה למימון ולביצוע עבודות שיקום ביישובי תבל תקומה כתוצאה ממלחמת "חרבות ברזל". ההסמכה מותנית בעמידת האגודה בכלל תנאי הקול קורא ובכלל כך בחתימת האגודה על כתבי ההתחייבות הנדרשים מכוחו, לרבות התחייבות שניתנה לעניין יישום הוראות הצו.

דברי הסבר

רקע כללי

לאחר אירועי מתקפת הטרור מיום 7 באוקטובר 2023 ופרוץ מלחמת "חרבות ברזל", ננקטו מספר פעולות אשר נועדו לספק מענה לתושבים שפנו מבתיהם בשל מצב המלחמה. בין היתר, ביום 19 באוקטובר 2023, החליטה הממשלה על הקמת מנהלת לשיקום ולפיתוח חבל 'התקומה' ואוכלוסייתו (להלן - **מנהלת תקומה**), וזאת לצורך ניהול וביצוע פעולות לשיקום ולחיזוק חבל התקומה ואוכלוסייתו באופן מהיר, בטוח ומיטבי בטווח המיידי, הבינוני והארוך. בנוסף, ביום 10 בדצמבר 2023 נחקק תיקון 150 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה – 1965 (להלן - **החוק**), שבמסגרתו נוסף סעיף 1266 לחוק. סעיף זה, אשר נחקק כהוראת שעה לתקופה של שנה והוארך בשנה נוספת, מעניק לשר הפנים סמכות לקבוע, לאחר התייעצות עם המועצה הארצית, פטור מתוכנית ומהיתר, לעבודות ולשימושים הנדרשים להקמת מתחמים שימשו למגורים למפונים שפנו מבתיהם בשל המצב הביטחוני המיוחד, וזאת כדי שיהיה ניתן להקים עבורם מתחמי מגורים בלוחות זמנים מהירים ככל האפשר – הן בתחומי היישובים שפנו והן בתחומי יישובים אחרים ככל שהדבר נדרש.

במתקפת הטרור ביום 7 באוקטובר 2023 נפגעו מבני מגורים רבים בקיבוץ כיסופים. תושבי הקיבוץ פנו מבתיהם, ובימים אלה מתגוררים מרבית תושבי הקיבוץ בפתרון דיוור זמני במועצה המקומית עומר. לצורך חזרת התושבים לקיבוץ יש צורך בחקמה מהירה של מבני מגורים ותשתיות לצורך שיכון התושבים ופיתוח הקיבוץ. במסגרת תכנית השיקום שאישרה מינהלת תקומה לקיבוץ כיסופים, נכלל מתחם בשטח הקיבוץ הכולל ארבעה אתרים. בשלושה אתרים מבוקש בינוי למגורים ולמבני ציבור ופיתוח לדרכים, לחניות, שטחים פתוחים ותשתיות, ובאתר רביעי מבוקשת הקמת תשתיות בלבד.

על מנת לקדם את הפתרון האמור בלוחות זמנים קצרים עבור המפונים, כך שיוכלו לשוב בהקדם ליישובם, התבקש קידום של פטור מתוכנית ומהיתר לפי סעיף 1266 לחוק, להקמת המבנים וביצוע העבודות האמורות בקיבוץ כיסופים.

לאחר ששוכנע בדחיפות ונחיצות ביצוע העבודות להקמת המבנים והתשתיות כאמור, החליט שר הפנים, בהתאם להמלצת המועצה הארצית לתכנון ולבניה, לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 1266(א) לחוק ולפטור, בצו, את ביצוע העבודות מהיתר ומתוכנית בשלושה אתרים, ואת ביצוע התשתיות מהיתר באתר הרביעי, בכפוף לתנאים הקבועים בו.

בהתאם להוראת החוק נקבע בצו כי הגורם המבצע לעניין העבודות והשימושים מכוחו יהיה מי שהוסמך לעניינו לפי החלטת ממשלה כאמור בסעיף 1266(א)(3) לחוק.

הצו כולל בנוסף הוראות בדבר פקיעת תוקפו, תוך הבחנה בין העבודות והמבנים שיעשו בפטור מתכנית ומהיתר באתרים 1-3 ובין העבודות שיעשו בפטור מהיתר בלבד באתר 4. בהתייחס לאתרים 1-3 בהן העבודות ייעשו בפטור מתכנית ומהיתר, ובהלימה לקבוע בחוק, נקבעו בצו הוראות בדבר פקיעת תוקפו, לפיהן תוקף הצו יפקע בהתקיים אחד מהמצבים המנויים בסעיפים 1266(ו) ו-1(ז) לחוק, הנוגעים לקצב התקדמותה של תוכנית המסדירה את העבודות והשימושים שבוצעו בהתאם להוראות הצו. בנוסף, ועל מנת לאפשר פרק זמן למתן היתר מכוח תוכנית מסדירה שפורסמה למתן תוקף, נקבעה הוראה לפיה תוקף הצו ימשיך לעמוד לעניין פטור מהיתר לפרק זמן של 18 חודשים מיום כניסת התוכנית המסדירה לתוקף. בהתייחס לאתר 4 בו העבודות ייעשו בפטור מהיתר בלבד, נקבעה הוראה לפיה תוקף הצו יפקע בתוך שנתיים. בהמשך לכך, ובהתאם להוראות החוק נקבע כי עם פקיעת הצו הגורם המבצע יהיה אחראי להפסקת השימושים מכוח צו זה במבנים ובתשתיות ולהחזרת המצב לקדמותו ככל האפשר, אלא אם הם הוסדרו כדין.

בשל מורכבות הנסיבות ומתוך רצון לשתף את היישובים והקהילות בקביעת מרחב חייהם, לצד פיקוח מטעם המדינה על ביצוע בניית המתחם למגורים, קבעה מינהלת תקומה, בשיתוף משרדי האוצר והמשפטים מתווה שיקום המפרט את כלל התנאים שבהתקיימם מאשרת המינהלת ליישובים הרלוונטיים ביצוע תכנית שיקום ביישובם, בתקציב המיועד לכך מתקציבי מינהלת תקומה, כאשר עבודות השיקום מתבצעות בין היתר מכוח צווי התכנון והבניה המאפשרים בנייה בפטור מתוכנית ומהיתר, ובכפוף לתנאים המפורטים בהם ראו: קול קורא מס' 1/2024 – הזמנה להגשת בקשות תמיכה לפי מבחנים לחלוקת כספי תמיכה כמענק תקומה מתווה מנהלת תקומה למימון ולביצוע עבודות שיקום ביישובי חבל תקומה כתוצאה ממלחמת 'חרבות ברזל' (להלן - **מתווה השיקום**).

במסגרת מתווה השיקום, ניתנת תמיכה מטעם מינהלת תקומה לביצוע עבודות שיקום ביישוב. לפי עקרונות המתווה, על היישוב המצטרף למתווה השיקום להתקשר בהסכם עם חברה מנהלת או מנהל פרויקט לטובת ניהול הפרויקט. החברה המנהלת או מנהל הפרויקט מסייעים ליישוב בגיבוש תוכנית שיקום יישובית, שמובאת לאישור ועדת התמיכות של מינהלת תקומה.

מינהלת תקומה, באמצעות חברת בקרה, מבקרת ומפקחת על עבודת החברה המנהלת או מנהל הפרויקט בביצוע עבודות השיקום ביישוב. היישוב מחויב להודיע למנהלת תקומה על כל שינוי בתוכנית השיקום היישובית, במצב התכנוני שלו, בקצב ביצוע העבודות, במצב הזכויות בו ובכל שינוי אחר.

בהתאם למתווה השיקום חתמה האגודה, על בקשה לתמיכה ולחצטרפות למתווה השיקום כאמור, תוך מתן התחייבות לעמוד בכלל חובותיה של האגודה מתוקף המתווה, ובכתבי ההתחייבות שצורפו לו.

יובהר, כי יישומה של החלטה זו מותנה בעמידה בתנאי תוכנית השיקום שאושרה ליישוב ובהוראות מתווה השיקום כפי שמפורטות בו ובכתבי ההתחייבות שמכוחו, ובכלל זה בהתחייבות האגודה לפעול ליישום הצו בהתאם לכלל התנאים המפורטים בו וכן בהתאם להוראות מנהלת תקומה בעניין זה.

לאור כל האמור מוצע לקבוע כי האגודה תוסמך כגוף הפועל מטעם המדינה בהתאם לצו לביצוע העבודות והשימושים במתחם, בכפוף לתנאים האמורים.

תקציב

אין.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הפנים – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת המשנה ליועץ המשפטי של משרד האוצר.

סיווגים

סיווג ראשי: ביצועי

מגישים: שר האוצר
שר במשרד האוצר

כ"ט בניסן התשפ"ה
27 באפריל 2025

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

הסמכת קיבוץ כיסופים אגודה שיתופית לפי סעיף 1266(א)(3) לחוק התכנון והבניה להקמת מתחם שישמש למגורים ולשימושים נלווים בקיבוץ כיסופים.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בהתאם לסעיף 1266 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן - **חוק התכנון והבניה**), רשאי שר הפנים לקבוע בצו פטור מהיתר או מתוכנית לשם ביצוע עבודות הנדרשות להקמת מתחם מגורים בעבור אלו שהתגוררו ביישוב שבאזור שנקבע בחוק ופנו מביתם בהתאם להחלטת הממשלה בשל המצב הביטחוני המיוחד והכל בהתאם לתנאים הנקובים בהוראות הסעיף. בסעיף 1266(א)(3) לחוק התכנון והבניה נקבע כי אחד מהתנאים ליישום הצו, הוא שביצוע העבודות המנויות בצו ייעשה על ידי המדינה או גוף הפועל מטעמה שהוסמך לכך בהחלטת ממשלה, או רשות מקומית.

מוצע להסמיך את האגודה השיתופית קיבוץ כיסופים (להלן - **האגודה**), לפי סעיף 1266(א)(3) לחוק התכנון והבניה, לפעול מטעם המדינה לביצוע העבודות והשימושים בהתאם לקבוע בצו התכנון והבניה (פטור מתוכנית ומהיתר להקמת מתחם שישמש למגורים ולשימושים נלווים) (חברות ברזל) (כיסופים) (הוראת שעה), התשפ"ה-2025 (להלן - **צו התכנון והבניה**). החלטה זו מבוססת על הצורך להבטיח שיקום מהיר ויעיל של הקיבוץ שנפגע במתקפת הטרור שאירעה ביום 7 באוקטובר 2023, באמצעות האגודה השיתופית, וזאת תוך שימוש במנגנונים הייחודיים שנקבעו בחוק התכנון והבניה שנועדו לתת מענה מהיר ויעיל למפונים שפנו מבתיים.

עוד מוצע לקבוע כי העבודות והשימושים לפי הסמכה כאמור יבוצעו בהתאם לקבוע בצו ובהתאם לתנאי תכנית השיקום היישובית של האגודה כפי שאושרה על ידי מנהלת תקומה וזאת בהתאם להוראות קול קורא מס' 1/2024 מיום 18 באפריל 2024, שעניינו הזמנה להגשת בקשות תמיכה לפי מבחנים לחלוקת כספי תמיכה כמענק תקומה מתווה מנהלת תקומה למימון ולביצוע עבודות שיקום ביישובי חבל תקומה כתוצאה ממלחמת חרבות ברזל (להלן - **מתווה השיקום**). עוד מוצע לקבוע כי ההסמכה מותנית בעמידת האגודה בכלל תנאי המתווה ובכלל כך בחתימת האגודה על כתבי ההתחייבות הנדרשים מכוח המתווה, לרבות התחייבות שניתנה על ידי האגודה לעניין יישום הוראות הצו.

יובהר, כי ההחלטה אינה עוסקת בהקצאת תקציבים עבור ביצוע עבודות השיקום בקיבוץ כיסופים אלא עוסקת בהסמכה בלבד לצורך יישום סעיף 1266(א)(3) לחוק כאמור. לעניין זה יצוין כי התקציב עבור מתווה השיקום ומימון העבודות והשימושים יתבצע מתוך תקציבים ממשלתיים שנקבעו במסגרת החלטת הממשלה מס' 1699 מיום 17 באפריל 2024 שיושמה במסגרת מתווה השיקום שפרסמה מנהלת תקומה. העברת הכספים מותנית בעמידה בתנאי מתווה השיקום וכפופה לפיקוח תקציבי של המדינה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם ודרכי פתרונם:

אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת היועצת המשפטית של מינהל התכנון – אין מניעה משפטית.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

לנוכח כל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לקבלת החלטת הממשלה.

חתימה

המשנה ליועץ המשפטי של משרד האוצר

תפקיד

דודי קופל

שם

רח' קפלן 1 ירושלים 9103002 ת.ד 3100 טל': 02 - 5317525 פקס': 02 - 5695340

www.gov.il : שער הממשלה

gov

www.mof.gov.il : אוצר ברשת